

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 18 april 1944 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av framställningar angående understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer m. fl.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar rörande understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer m. fl.

Beträffande utredningen i de ärenden, som behandlas i utlåtandet, får utskottet, i den mån redogörelse ej lämnas i det följande, hänvisa till vederbörande proposition (nr 197) och motioner.

A. Anslaget till diverse pensioner och understöd m. m.

I. Utrikesdepartementet.

1:o.

Förste kanslivaktmästaren vid beskickningen i Berlin Erich Schmidts dotter. I en den 3 mars 1944 dagtecknad proposition nr 197 har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att förste kanslivaktmästaren vid beskickningen i Berlin Erich Schmidts och hans efterlämnade änka Marianne Schmidts dotter Monica må från och med den 1 december 1943 till och med utgången av det kalenderår, varunder hon uppnår 18 års ålder, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 480 kronor, vara dyrtidstillägg icke skall utgå.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Schmidt var tysk medborgare och avled den 30 november 1943;
att han var anställd vid beskickningen i Berlin såsom biträdande kanslivaktmästare under tiden 1 april 1923—31 juli 1931 och såsom förste kanslivaktmästare under tiden därefter till sin död;

att hans avlöning från och med den 1 januari 1941 utgått med 3 000 riksmark för år jämte förmån av fri bostad med värme i en av beskickningens fastigheter;

att han vid sin död efterlämnade änkan Marianne Schmidt, vilken är född den 17 oktober 1912, samt dottern Monica, född den 8 februari 1943;

samt att änkefru Schmidt på grund av nervsjukdom är tills vidare oförmögen till arbete, varigenom hon skulle kunna stadigvarande förtjäna sitt och sitt barns uppehälle.

Utskottet.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

II. Försvarsdepartementet.

2:o.

Förre rullföringsbiträdet Johan Emil Svärds änka. Under punkten 2 av förenämnda proposition nr 197 föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att förre rullföringsbiträdet Johan Emil Svärds änka Elsa Maria Svärd, född Carlsson, må från och med den 1 januari 1944 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 504 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Svärd var född den 22 oktober 1873 och avled den 20 februari 1942;

att han, som inträtt i krigstjänst den 1 november 1895, förordnades i förutvarande Göta trängbataljon till vice korpral den 15 maj 1897, till korpral den 11 maj 1898 och till distinktionskorpral den 10 oktober 1899;

att han förordnades till sergeant i förenämnda trängbataljons reserv den 31 oktober 1899 och till fanjunkare i trängens reserv den 3 december 1930;

att han under tiden 15 november 1912—1 oktober 1938 eller under omkring 26 år var anställd såsom rullföringsbiträde vid Borås rullföringsområde nr 31;

att han såsom rullföringsbiträde senast uppbar ett årligt arvode av 2 130 kronor jämte arvodestillägg å 1 080 kronor för år ävensom dyrtidstillägg;

att Svärd av 1938 års riksdag tillerkändes en årlig pension från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. av 996 kronor;

att han vid sin död efterlämnade änkan Elsa Maria Svärd, född Carlsson, vilken är född den 13 april 1883, samt två vuxna söner;

att bouppteckningen efter Svärd utvisade en behållning av 723 kronor 40 öre;

att änkefru Svärd på grund av sjukdom är varaktigt oförmögen till arbete;

att hon, förutom folkpension, årligen uppbär 200 kronor i pension från Stockholms borgerskap samt 200 kronor i understöd av den ene sonen;

samt att sönerna sakna möjligheter att lämna ytterligare nämnvärda bidrag till hennes försörjning.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

3:o.

Löjtnanten i flottans reserv Lennart Hermansson Westerlunds änka och barn. I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren under nr 135 av friherre *Beck-Friis* och den andra inom andra kammaren under nr 208 av fru *Rydh Munck af Rosenschöld*, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att pension till löjtnanten i kungl. flottans reserv Lennart Hermansson Westerlunds änka, fru Barbro Westerlund, och dotter Eva Margareta Lennartsdotter, måtte utgå efter samma grunder, som om Westerlund varit officer på aktiv stat».

Av handlingarna inhämtas,
att Westerlund var född den 25 juli 1914;
att han den 5 maj 1937 avlade sjökaptensexamen;
att han den 1 november 1937 antogs till reservkadett vid flottan;
att han sedermera befordrades till löjtnant i flottans reserv;
att han var inkallad till militärtjänstgöring alltsedan den 1 september 1939 intill den 15 april 1943, vid vilken sistnämnda tidpunkt han under tjänstgöring ombord å undervattensbåten *Ulven* omkom i samband med fartygets förolyckande;
samt att han såsom dödsbodelägare efterlämnat änkan Barbro Westerlund, född *Richnau*, samt en dotter *Eva Margareta Lennartsdotter*, född den 12 maj 1943.

Jämlikt bestämmelserna i § 21 mom. 2 av 1927 års reservbefälsförordning för flottan har änkefru Westerlund utbetalt ett mot den Westerlund tillkommande reservpensionens vid tiden för hans dödsfall efter fem procent kapitaliserade värde svarande belopp av 2 250 kronor.

Vidare är änkefru Westerlund jämlikt bestämmelserna i 1916 års olycksfallsförsäkringslag tillförsäkrad livränta från riksförsäkringsanstalten med 135 kronor för månad, varav 60 kronor belöper på dottern och utgår tills denna fyller 16 år.

Slutligen har till änkefru Westerlund från kungafonden utbetalats understöd med sammanlagt 2 000 kronor.

Det i förevarande motioner väckta yrkandet avser, att reservlöjtnanten Westerlunds efterlevande skulle tillförsäkras familjepension enligt de grunder, som skolat gälla, om Westerlund varit beställningshavare på aktiv stat.

Utskottet.

Även om omständigheterna i samband med Westerlunds dödsfall kunna tala för en välvillig behandling av motionen, finner sig utskottet med hänsyn till uppkommande konsekvenser icke kunna tillstyrka bifall till motionärernas yrkande. Ett beslut i sådan riktning skulle med säkerhet leda till krav på ökade förmåner ej blott till efterlevande efter sådan övrig personal å undervattensbåten Ulven, vars pensionsförhållanden ej varit reglerade i likhet med den aktiva personalens, utan även till åtskilliga efterlevande efter personer, vilka eljest avlidit till följd av olycksfall vid militärtjänstgöring. Utskottet är av den uppfattningen, att därest särskilda förmåner utöver de författningsenligt utgående anses böra beredas efterlevande till personal, som omkommit vid undervattensbåten Ulvens förolyckande, detta bör ske efter prövning av Kungl. Maj:t i ett sammanhang av samtliga ifrågakommande ersättningsfall.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att förevarande motioner I: 135 och II: 208 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

III. Socialdepartementet.

4:o.

Byråchefen hos statens arbetsmarknadskommission John Sigvard Landgrens barn. Under punkten 3 av förenämnda proposition nr 197 föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att vart och ett av byråchefen hos statens arbetsmarknadskommission John Sigvard Landgrens och hans efterlämnade änka Edith Landgrens minderåriga barn Lena Marianne, Torsten Sigvard och Kerstin Birgitta må från och med den 1 mars 1942 till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 384 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Landgren var född den 28 december 1906 och avled den 14 februari 1942;

att han tjänstgjorde såsom biträdande sekreterare åt 1937 års arbetslöshetssakkunniga under tiden 1 oktober 1937—30 november 1939, såsom sakkunnig i socialdepartementet under tiden 1 oktober 1939—15 augusti 1940 samt såsom byråchef å planlägningsbyrån hos statens arbetsmarknadskommission under tiden därefter intill sin död eller 1 år 6 månader, av vilken tid han åtnjutit sjukledighet under 325 dagar;

att hans avlöningsförmåner hos arbetsmarknadskommissionen under tiden intill den 1 januari 1941 utgjort 1 000 kronor samt därefter 1 050 kronor för månad;

att han under tiden från och med den 26 januari 1940 intill sitt frånfälle var ledamot av statens utrymningskommission;

att han på grund av hjärtlidande (endocarditis) icke kunnat säkerställa sina efterlevande genom någon livförsäkring;

att han vid frånfället efterlämnade änkan Edith Løndgren, vilken är född den 1 april 1903, samt barnen Lena Marianne, född den 4 september 1936, Torsten Sigvard, född den 25 juli 1938, och Kerstin Birgitta, född den 21 oktober 1939;

att bouppteckningen efter den avlidne utvisade en behållning av i runt tal 8 700 kronor;

att änkefru Landgren innehar anställning såsom tvättbiträde vid Lunds lasarett med lön av omkring 2 640 kronor för år;

samt att hon, som under hösten 1943 genomgått Hvilans folkhögskola, den 15 april 1944 skall tillträda befattning såsom biträdande linneföreståndarinnan vid nämnda lasarett, därvid hennes löneförmåner komma att uppgå till 2 740 kronor för år inklusive dyrtidstillägg.

Föredragande statsrådet har anfört följande:

Byråchefen Landgrens verksamhet i statens tjänst omfattar en jämförelsevis kort tidrymd. Med hänsyn härtill kan det måhända synas tveksamt, huruvida understöd av statsmedel bör tillkomma hans efterlevande. Det må emellertid framhållas, att därest Landgren i stället för att övergå till anställning hos arbetsmarknadskommissionen fortsatt att tjänstgöra inom socialdepartementet eller tillträtt anställning hos centralt ämbetsverk, han före sitt frånfälle bort kunna ifrågakomma till befattning, som varit förenad med familjepensionsrätt. Härtill kommer den omständigheten, att Landgren på grund av hjärtlidande varit förhindrad att sörja för sina efterlevande genom livförsäkring. Dessa omständigheter i förening med Landgrens insatser i det allmänna tjänst synas mig motivera ett bidrag från statens sida till hans efterlevande. I betraktande av att änkefru Landgren är allenast 40 år och arbetsför torde någon pension åt henne icke nu böra ifrågakomma. Däremot vill jag förorda, att ett vart av makarnas tre barn må komma i åtnjutande av ett årligt uppfostringsbidrag till och med utgången av det kalenderår, varunder det uppnår 18 års ålder. Uppfostringsbidragen synas mig för varje barn skäligen böra fastställas till 384 kronor för år, att utgå från och med den 1 mars 1942.

Med hänsyn till i ärendet förekomna omständigheter har utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Utskottet.

Utskottet hemställer således,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

IV. Finansdepartementet.

5:o.

Byråchefen hos kontrollstyrelsen Einar Johan Ossian J:son Thulins frånskilda hustru. I likalydande motionerna I: 70 och II: 303, väckta den förra av herr *Björnsson* jämte två av första kammarens övriga ledamöter samt den senare av herr *Bergvall* jämte två av andra kammarens övriga ledamöter, har

hemställt, »att riksdagen måtte tillerkänna fru Carin Hildegard Thulin, Stockholm, så länge hon icke trätt i nytt gifte, årlig pension med belopp, motsvarande vad hon skulle kunna bliva tillerkänd såsom pensionsberättigad frånskild maka enligt gällande allmänna familjepensionsreglemente».

Av handlingarna inhämtas,

att Thulin var född den 27 februari 1883 och avled den 11 september 1941;

att han vid sitt frånfälle kunde räkna en anställningstid i statens tjänst av 30 år, därav nära 23 år såsom byråchef i kontrollstyrelsen;

att han var ledamot av riksdagens första kammare åren 1919—1932 och från år 1940 intill sin död;

att han den 19 juni 1911 ingick äktenskap med Carin Hildegard Hulting, född den 31 juli 1883, vilket äktenskap upplöstes genom äktenskapsskillnad den 25 november 1935;

att han år 1936 ingick nytt äktenskap, vilket upplöstes genom hans död;

att sedan änkefru Thulin den 15 september 1943 ingått nytt äktenskap, henne tillkommande änkepension, 2 670 kronor för år jämte därå belöpan-
de tilläggsförmåner, upphört att utgå;

att Thulins frånskilda maka fru Carin Hildegard Thulin alltsedan äkten-
skapets upplösning intill Thulins död åtnjöt underhållsbidrag av denne;

att fru Carin Hildegard Thulin, som för närvarande är 60 år gammal och har vacklande hälsa, svårligen kan genom eget arbete bidra till sin försörjning och att hon saknar besparingar.

Fru Carin Hildegard Thulin saknar rätt till pension efter sin avlidne frånskilde man, enär äktenskapet upplöstes före ikraftträdandet den 1 juli 1937 av 1936 års allmänna familjepensionsreglemente (nr 542). Thulin hade visserligen varit delägare i civilstatens änke- och pupillkassa, men reglementet för denna kassa innehöll icke någon bestämmelse, som berättigade frånskild hustru till pension efter mannen. Sedan emellertid staten övertagit nämnda kassa och omförmälda reglemente trätt i kraft, har möjlighet öppnats för pensionering av frånskild hustru i sådana fall, där äktenskapet upplöstes efter den 1 juli 1937. I 2 § 2 mom. reglementet stadgades nämligen följande:

Då befattningshavare i dom å äktenskapsskillnad förpliktas att till sin make utgiva underhållsbidrag, äger domstolen, därest makarna levt tillsammans under minst fem år och sistnämnda make vid sammanlevnadens hävande uppnått en ålder av minst trettio år samt det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finnes skäligt, förordna, att den frånskilda maken skall vara berättigad till familjepension efter befattningshavarens död. Vad nu sagts för det fall att befattningshavare förpliktas utgiva underhållsbidrag gäller ock, där i skillnadsmålet avtal om sådant underhållsbidrag visas föreligga.

Förordnande, som sålunda meddelats, upphör att gälla, om skyldighet att utgiva underhållsbidrag, som bestämts att utgå på särskilda tider, upphört eller den berättigade trätt i nytt gifte.

Äger förordnande som ovan sagts giltighet, må sådant förordnande ej meddelas till förmån för befattningshavarens make i senare äktenskap.

Ifrågavarande stadgande har med i sak oförändrat innehåll införts i 1941 års allmänna familjepensionsreglemente.

Över förevarande motioner har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande från *statskontoret*, som anfört:

Statskontoret får erinra, att frånskild hustru, som erhållit äktenskaps-skillnad före allmänna familjepensionsreglementets ikraftträdande den 1 juli 1937, endast i undantagsfall blivit tillerkänd pension efter sin frånskilde make. Sälunda beviljade 1939 års riksdag (se prop. nr 203, p. 4; bankoutsk. utl. nr 40, p. 6) pension åt framlidne landsfiskalen *M. Köhlers* frånskilda hustru. Av handlingarna i ärendet framgick, att, sedan Göta hovrätt genom utslag den 14 mars 1932 dömt till äktenskapsskillnad mellan makarna, dessa åter den 1 april 1932 flyttat samman och därefter sammanlevat med varandra intill mannens död. Likaledes tillerkände 1939 års riksdag pension åt framlidne brevbäraren *H. Hedenborgs* frånskilda hustru (prop. nr 203, p. 6, bankoutsk. nr 40, p. 11). I sistnämnda fall hade mannen Hedenborg från och med den 1 maj 1925 erhållit avsked med sjukpension från sin befattning såsom brevbärare. Stockholms rådhusrätt hade den 28 maj 1925 dömt till äktenskapsskillnad mellan makarna. Ingen av makarna hade ingått nytt äktenskap. Enär direktionen för civilstatens änke- och pupillkassa i vissa liknande fall, då särskilt ömmande omständigheter förelegat, medgivit frånskild hustru rätt till pension, ansågs Hedenborgs frånskilda hustru icke böra komma i sämre ställning för att kassan övertagits av staten. På grund härav tillerkände riksdagen henne pension med belopp, motsvarande vad som jämlikt sagda kassas bestämmelser skulle tillkommit henne, därest äktenskapet bestått vid mannens död. Vidare har 1941 års riksdag (prop. nr 44, p. 1, bankoutsk. utl. nr 16, p. 1) medgivit pension åt framlidne styckjunkaren å övergångsstat *C. I. Nordgrens* frånskilda hustru. I detta fall hade rådhusrätten i Göteborg genom utslag den 7 maj 1940 dömt till äktenskapsskillnad mellan makarna samt förklarar fru Nordgren berättigad till familjepension efter mannen. Då mannen emellertid icke varit underkastad allmänna familjepensionsreglementet, hade någon pension icke kunnat författningsenligt tillerkännas henne.

Av det anförda framgår, att det i de åberopade fallen varit särskilda omständigheter, som föranlett pensionens beviljande, trots att de formella försättningarna härför icke förelegat. I flertalet av de fall, där ansökning om pension gjorts av frånskild, icke pensionsberättigad hustru, ha ansökningarna däremot icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Motionsvis gjorda framställningar om pension ha även vid upprepade tillfällen avslagits av riksdagen (se exempelvis bankoutsk. utl. nr 33/1943, p. 3 och 4).

Enligt statskontorets mening föreligga i det förevarande fallet icke sådana särskilda omständigheter, som motivera, att avsteg göres från den allmänna grundsatsen, att frånskild hustru, som icke i äktenskapsskillnadsdomen blivit tillerkänd rätt till pension efter sin frånskilde make, ej skall erhålla sådan pension. På grund härav får ämbetsverket — särskilt med hänsyn till konsekvenserna av ett bifall — avstyrka ifrågavarande motioner.

I sitt i ärendet avgivna yttrande har statskontoret såsom sin uppfattning uttalat, att några särskilda omständigheter icke skulle vara för handen, som kunde motivera en pension åt fru Carin Hildegard Thulin. Denna uppfattning

Utskottet.

kan utskottet icke biträda. Såsom av handlingarna i ärendet framgår, hade fru Thulins äktenskap ägt bestånd under en tid av 24 år. Genom byråchefen Thulins frånfälle har hon gått förlustig det underhållsbidrag, som hon alltsedan äktenskapets upplösning erhållit från Thulin, varför hon för närvarande är i behov av understöd, särskilt som hon på grund av hög ålder i förening med svag hälsa svårligen kan försörja sig genom eget förvärvsarbete. Den pension, som enligt allmänna familjepensionsreglementet tillkommit änkefru Thulin, har efter hennes omgifte hösten 1943 upphört att utgå. Enligt utskottets mening äro omständigheterna i förevarande ärende i viss mån likartade med dem, som förelågo i det av statskontoret omförmälda fallet Hedenborg. Under hänvisning till att 1939 års riksdag tillerkände Hedenborgs frånskilda hustru pension med belopp, motsvarande vad som reglementsenligt skolat tillkomma henne, om äktenskapet bestått vid mannens död, finner utskottet det vara med rättvisa och billighet förenligt, att Thulins frånskilda hustru berättigas uppbära den pension, 2 670 kronor för år jämte därå belöpande rörliga tilläggsförmåner, som tidigare utgått till änkefru Thulin. I betraktande av nu föreliggande säregna omständigheter torde ett beslut i sådan riktning icke behöva befaras medföra prejudicerande verkningar. Pensionen synes böra utgå, räknat från och med den 1 januari 1944.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av förevarande motioner I: 70 och II: 303, må medgiva, att avlidne byråchefen J. E. O. J:son Thulins frånskilda hustru Carin Hildegard Thulin, född Hulting, må räknat från och med den 1 januari 1944 under sin återstående livstid, så länge hon förblir ogift, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 2 670 kronor.

V. Ecklesiastikdepartementet.

6:o.

Förre trädgårdsarbetaren och vaktmästaren vid dövstumskolan å Manilla Gotthard Leonard Lundströms änka. Under punkten 4 av förenämnda proposition nr 197 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre trädgårdsarbetaren och vaktmästaren vid dövstumskolan å Manilla Gotthard Leonard Lundströms änka Hilda Otilia Lundström, född Lindqvist, må från och med den 1 juni 1943 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Lundström var född den 23 september 1865 och avled den 3 maj 1943; att han var anställd såsom trädgårdsarbetare och vaktmästare vid döv-

stumskolan å Manilla från och med den 1 mars 1921 till utgången av februari 1935 eller under en tid av 14 år;

att Lundströms avlöning, däri inberäknat värdet av naturaförmåner, senast utgjorde 3 272 kronor;

att han vid avgången ur tjänst av vederbörande dövtstumskoldistrikt tillerkändes ett årligt understöd av 1 200 kronor, varå dyrtidstillägg icke skulle utgå;

att han vid sin död efterlämnade änkan Hilda Otilia Lundström, född Lindqvist, vilken är född den 25 januari 1872;

att änkefru Lundström under mannens anställningstid vid skolan såsom tillfälligt biträde under vårdarinnans ledighet viss dag i veckan biträtt vid vården av lärjungarna å skolans flickavdelning;

samt att bouppteckningen i boet efter Lundström utvisade brist.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag, får hemställa,

Utskottet

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

7:o.

Folkskolläraren Axel Anderssons änka. I motionen II: 6 hemställer herr *Hallén*, »att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, att åtgärder vidtagas, så att till avlidne folkskolläraren Axel Andersson, Värmlands Ny-säter, återbördas hans i 41 år ägda och med 42 års tjänstgöring förtjänta rätt till familjepension enligt Kungl. Maj:ts reglemente den 15 oktober 1875, så att hans änka Alma Charlotta Andersson må under sin återstående levnad erhålla årligt understöd, motsvarande vad hon eljest skulle i pension hava erhållit.»

Av handlingarna inhämtas,

att Andersson var född den 15 juli 1857 och avied den 5 februari 1943;

att han tjänstgjorde såsom ordinarie folkskollärare under åren 1878—1919;

samt att han år 1925 — vid 68 års ålder — ingick äktenskap med Alma Charlotta Andersson, vilken är född 1876.

Genom beslut av 1919 års lagtima riksdag inrättades från och med ingången av år 1920 en statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. (sedermera benämnd statens pensionsanstalt), i vilken anstalt folkskollärarnas änke- och pupillkassa uppgick. I samband därmed genomfördes vissa förändringar i familjepensioneringen för folkskollärare. Sålunda tillkom en bestämmelse, att äktenskap ingånget efter det mannen fyllt 65 år icke grundlade pensionsrätt. Anstaltens reglemente trädde i kraft den 1 januari 1920, och nyssnämnda bestämmelse hade giltighet å de folkskollärare, som då voro i tjänst. Bestämmelsen var emellertid tillämplig jämväl å vissa folkskollärare.

vilka före den 1 januari 1920 avgått ur tjänst, nämligen å de lärare, som — i likhet med Andersson — ingått på 1918 års, den 1 januari 1919 ikraftträdande lönereglering och vilka avgingo under år 1919. I kungörelsen den 16 september 1918 (nr 760) angående avlöning åt lärare vid folk- och småskolor m. m. föreskrevs nämligen såsom villkor för löneregleringen, att ordinarie folkskollärare vore skyldig att underkasta sig de förändrade bestämmelser, som kunde varda stadgade beträffande folkskollärarnas änke- och pupillkassa.

I en vid 1936 års riksdag väckt motion (II: 95) hemställde samma motionär som i nu förevarande ärende, »att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, att det måtte utfärdas bestämmelser, som tillförsäkra de folkskollärare, vilka år 1919 eller 1 januari 1920 avgått från ordinarie tjänst i folkskolan med tjänstepension och varit delägare i änke- och pupillkassan samt ingått äktenskap efter fyllda 65 år, rätt till familjepension på grund av reglementet för folkskollärarnas änke- och pupillkassa av den 15 oktober 1875».

I häröver avgivet utlåtande nr 42 anförde bankoutskottet i huvudsak följande:

I motionen har anförts, att de under år 1919 avgångna lärarna svårigen kunnat tro, att den inskränkning i pensionsrätten, som infördes enligt anstaltens den 31 december 1919 utfärdade reglemente, hade tillämpning å dem. Det sålunda påpekade förhållandet synes utskottet vara värt beaktande vid bedömandet av pensionsrätten till efterlevande efter sådan under år 1919 avgången folkskollärare, som efter uppnådd ålder av 65 år ingått äktenskap före den 1 januari 1920 eller den dag, då anstaltens reglemente trädde i kraft. Utskottet finner billigheten tala för att i de fall, där nu angivna förutsättningar föreligga och skäl eljest kunna åberopas för beredande av understödsförmån, pension beviljas utan hinder av nyssnämnda bestämmelse i anstaltens reglemente. Med hänsyn till att det här säkerligen rör sig om endast ett fåtal fall, torde det emellertid ej vara erforderligt att utfärda särskilda bestämmelser i ämnet, utan torde eventuella framställningar om pension i varje särskilt fall böra underställas riksdagens prövning. I vidare mån än nu sagts finner utskottet icke skäl föreligga för undantag från tillämpningen av reglementet för statens pensionsanstalt. Enligt utskottets mening synes det sålunda icke böra ifrågakomma, att riksdagen skulle, såsom motionen åsyftar, medgiva pensionsrätt för efterlevande i äktenskap, som under år 1919 avgången folkskollärare vid uppnådd ålder av 65 år ingått efter ikraftträdandet av anstaltens reglemente. Ett bifall till motionen skulle innebära, att ifrågavarande folkskollärare, vilka ägt tillgodoräkna sig de ökade förmånerna av 1918 års lönereglering och därmed följande högre tjänstepension, skulle befrias från ovanberörda villkor för åtnjutande av löneregleringen. Med hänsyn till de konsekvenser en sådan åtgärd kan befaras medföra finner utskottet sig icke kunna tillstyrka densamma.

Under åberopande av det anförda avstyrkte utskottet bifall till motionen. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Utskottet.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att utskottet och riksdagen tidigare ställt sig avvisande till förslag att bereda änkepension i sådana fall, som avses i den nu föreliggande motionen, nämligen då en under år 1919 avgången

folkskollärare efter uppnådd ålder av 65 år ingått äktenskap senare än under nyssnämnda år. Med hänsyn härtill och då några nya omständigheter icke tillkommit, som skulle kunna motivera ett ändrat ståndpunktstagande från utskottets sida, hemställer utskottet,

att förevarande motion II: 6 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

8:o.

Folkskolläraren Nils Hansson Westergrens frånskilda hustru. I motionen II: 391 hemställa fröken *Nygren* och herr *Kyling*, »att riksdagen måtte tillerkänna avlidne folkskolläraren Nils Hansson Westergrens frånskilda hustru Ida Antonia Westergren, född Svensson, så länge hon ej ingått nytt äktenskap, årlig pension med belopp, motsvarande vad hon skulle kunna bli tillerkänd såsom pensionsberättigad frånskild maka enligt folkskolans familjepensionsreglemente».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Westergren var född den 4 april 1875 och avled den 27 juni 1935;

att han tjänstgjorde såsom folkskollärare under en sammanlagd tjänstetid av 32 $\frac{1}{2}$ år;

att han den 22 oktober 1904 ingick äktenskap med Ida Antonia Svensson, född den 17 oktober 1883;

att efter meddelad dom å äktenskapsskillnad makarna Westergrens äktenskap upplöstes den 2 oktober 1930, varvid vårdnaden om makarnas då ännu omyndiga barn Nils Bertil, född den 11 januari 1911, Inge Hugo, född den 20 januari 1915 och Gert Sture Anders, född den 2 mars 1918, tillerkändes fru Westergren;

att Westergren i samband med äktenskapsskillnaden förpliktades utgiva underhåll till fru Westergren, så länge hon förblev ogift, med 125 kronor i månaden och till vartdera av de båda yngsta barnen, tills de nått myndig ålder, med 50 kronor i månaden;

att Westergren vid sin död såsom stärbhusdelägare efterlämnade nämnda tre söner ävensom makarnas söner Nils Folke, född den 11 juli 1905, och Per Erik Gunnar, född den 11 september 1907;

att boet efter Westergren utvisade brist;

att fru Westergrens familjepensionsrätt gått förlorad till följd av makarnas äktenskapsskillnad;

att statens pensionsanstalt genom pensionsbrev den 16 augusti 1935 tillförsäkrade makarna Westergrens söner Inge Hugo och Gert Sture Anders en årlig familjepension av 750 kronor att under de i reglementet för anstalten stadgade villkor utgå från början av juli månad år 1935;

samt att, sedan Inge Hugo uppnått 21 års ålder, pensionen till Gert Sture Anders bestämts till ett belopp av 375 kronor.

Såsom i motionen erinrats, lämnade 1937 års riksdag (bankoutsk. utl. nr 36, p. 10) utan åtgärd en i motionen II: 340 till sagda riksdag gjord hemställan om årligt understöd av 600 kronor till fru Westergren. I ett till bankoutskottet avgivet yttrande i ärendet hade *statens pensionsanstalt* — oaktat billighetsskäl onekligen föreläge — förklarar sig icke kunna tillstyrka beviljandet av det ifrågasatta understödet, som avsåge fränskild hustru till en avliden icke statlig befattningshavare med pensionsrätt enligt reglementet för pensionsanstalten, i vilket något stadgande om familjepensionsrätt för fränskild ännu ej införts. Såsom skäl härför framhöll pensionsanstalten, att allmänna familjepensionsreglementets bestämmelser om fränskild makes rätt till familjepension, vilka bestämmelser åberopats som stöd för motionen, icke komme att erhålla retroaktiv verkan i fråga om äktenskap, som upplösts före reglementets ikraftträdande, att det icke syntes hava förekommit, att riksdagen beviljat understöd åt avliden statstjänstemans fränskilda hustru samt att ett bifall till motionen uppenbarligen skulle kunna medföra vittgående konsekvenser. Av liknande skäl ansåg *statskontoret*, att motionen icke borde föranleda någon riksdagens åtgärd.

Över nu föreliggande motion har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande från *statens pensionsanstalt*, som anfört följande:

I förevarande motion har hemställts, att riksdagen måtte tillerkänna fru Westergren, så länge hon ej ingått nytt äktenskap, årlig pension med »belopp, motsvarande vad hon skulle kunna bliva tillerkänd såsom pensionsberättigad fränskild maka enligt folkskolans familjepensionsreglemente». Det synes ovisst vilket pensionsbelopp som därmed avsetts. Förklaras fru Westergren familjepensionsberättigad enligt sagda reglemente, skulle hon äga komma i åtnjutande av grundbelopp av familjepension samt rörligt tillägg ävensom kristillägg. Grundbeloppet skulle, vid det förhållande att andra familjepensionsberättigade efter folkskolläraren Westergren ej finnas, motsvara det vid hans död för honom gällande familjepensionstalet. Begreppet familjepensionstal äger emellertid icke tillämpning i förevarande fall, då den avlidne befattningshavaren vid sin död var underkastad reglementet för statens pensionsanstalt. Möjligen hava motionärerna åsyftat, att fru Westergren skulle komma i åtnjutande av den pension, till vilken hon enligt sistnämnda reglemente skulle varit berättigad, därest hon varit i äktenskap förenad med folkskolläraren Westergren vid dennes fränfalle. Om sådan förmån beredes henne, skulle pensionen — 750 kronor — komma att jämlikt kungl. kungörelsen nr 508/1939 utbytas mot s. k. ny familjepension till belopp av 996 kronor, varå skulle utgå procentuellt tillägg och kristillägg.

I varje fall skulle ett bifall till motionen realiter innebära en retroaktiv tillämpning beträffande fru Westergren av de ursprungligen i familjepensionsreglementet för folkskollärare m. fl. (kungl. kungörelsen nr 424/1938) i fråga om folkskolans lärare meddelade bestämmelserna om att fränskild maka under vissa förutsättningar skall vara berättigad till familjepension. Sådan retroaktiv tillämpning har ej tidigare förekommit och har pensionsanstalten vederligt ej heller medgivits beträffande motsvarande, för statliga tjänstemän i allmänna familjepensionsreglementena meddelade bestämmelser utom i ett fall, vari alldeles speciella omständigheter synas hava förelegat (se bankoutskottets utlåtande 1941 nr 16, p. 1). I betraktande härav och då ett bifall till motionen skulle kunna medföra vittomfattande och svåröverskådliga konsekvenser, anser pensionsanstalten att motionen icke bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att riksdagen år 1937 ställt sig avvisande till ett motionsvägen framställt yrkande om pension åt folkskolläraren Westergrens frånskilda hustru Ida Antonia Westergren. Några nya omständigheter synas icke ha tillkommit, vilka kunna motivera en annan ståndpunkt än den riksdagen då intog till förevarande pensionsfråga. I de enstaka undantagsfall, där utskottet ansett sig kunna tillstyrka beviljandet av understöd åt frånskild hustru, hava alldeles särskilda förhållanden förelegat. Då emellertid några dylika förhållanden icke kunna åberopas i det nu föreliggande fallet, synes ett bifall till det väckta yrkandet kunna leda till den uppfattningen, att riksdagen beslutat intaga en mindre restriktiv inställning till pensionsfrågor av förevarande art än hittills. Utskottet är för sin del icke berett att medverka till en dylik uppmjukning under annan förutsättning än att Kungl. Maj:t efter föregången utredning rörande konsekvenserna finner skäl föreligga att ändra nuvarande praxis på ifrågavarande område.

Utskottet.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att förevarande motion II: 391 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

VI. Jordbruksdepartementet.

9:o.

Förre förvaltaren vid Ultuna egendom och föreståndaren för lantbruksskolan därstädes Waldemar Melins änka. Under punkten 5 av propositionen nr 197 föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att förre förvaltaren vid Ultuna egendom och föreståndaren för lantbruksskolan därstädes Waldemar Melins änka Elin Kristina Melin, född Palm, må från och med den 1 september 1943 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 960 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Melin var född den 5 april 1859 och avled den 25 augusti 1943;

att han under tiden 24 oktober 1892—30 april 1924 var anställd såsom förvaltare vid Ultuna egendom och föreståndare för lantbruksskolan därstädes;

att han av 1923 års riksdag tillerkändes en årlig pension från allmänna in-
dragningsstaten till belopp av 4 800 kronor;

att han vid sin död efterlämnade änkan Elin Kristina Melin, född Palm, vilken är född den 24 mars 1858, samt en son och en dotter;

samt att bouppteckningen efter mannen utvisade en behållning av 6 171 kronor 48 öre.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

10:o.

Förste maskinisten å statens undersöknings- och bevakningsfartyg Skagerak Gustaf Hadar Svenssons änka. Under punkten 6 av propositionen nr 197 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förste maskinisten å statens undersöknings- och bevakningsfartyg Skagerak Gustaf Hadar Svenssons änka Valborg Maria Svensson, född Ljungberg, må från och med den 1 december 1943 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Svensson var född den 17 oktober 1882 och avled den 13 november 1943;

att han var anställd såsom förste maskinist å statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov (Skagerak) från och med den 21 februari 1913 intill sin död;

att han under de tre senaste budgetåren uppburit arvode med respektive 6 000, 6 500 och 6 900 kronor för år jämte fri kost eller portionsersättning;

att han vid sin död efterlämnade änkan Valborg Maria Svensson, född Ljungberg, vilken är född den 11 juli 1884, samt en ogift son och en gift dotter;

samt att bouppteckningen efter mannen utvisade en behållning av omkring 16 500 kronor.

Utskottet. Med biträdande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

B. Affärsdrivande verks medel.

I. Trafikmedel.

11:o.

Förrådskontrollören vid statens järnvägar Bror Wilhelm Bernhard Svenssons dotter. Under punkten 7 av propositionen nr 197 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förrådskontrollören vid statens järnvägar Bror Wilhelm Bernhard Svenssons och hans efterlämnade änka Svenborg Anna Greta Svenssons, född Essbjörn, minderåriga dotter Hulda Svenborg Wilhelmsdotter må från och med den 1 januari 1943 till och med utgången av det kalenderår, varunder hon uppnår 18 års ålder, uppbära ett årligt uppfostningsbidrag å 384 kronor, att utgå av trafikmedel.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Svensson var född den 15 september 1884 och avled den 16 december 1942;

att han var anställd vid Orsa—Härjedalens järnvägsbyggnad under åren 1903—1908 samt vid Orsa—Härjedalens järnväg under åren 1909—1918;

att han vid statens övertagande av nämnda järnväg från och med den 1 januari 1919 övergick i statens järnvägars tjänst och där tjänstgjorde i olika befattningar till sin död, varav de senaste två åren såsom förrådskontrollör å järnvägsstyrelsens förrådsbyrå;

att han 1919 ingick äktenskap, vilket 1929 upplöstes genom hustruns frånfälle;

att han den 19 augusti 1941 ingick nytt äktenskap med den nu efterlevande änkan Svenborg Anna Greta Svensson, född Essbjörn, vilken är född den 19 juni 1911;

att han vid sin död efterlämnade änkan samt en dotter i sistnämnda äktenskap Hulda Svenborg Wilhelmsdotter, född den 3 oktober 1942;

att han under tiden för sin anställning vid den enskilda järnvägen var delägare i enskilda järnvägarnas pensionskassa, vilken delaktighet han bibehållit vid övergången till statstjänst;

att enligt pensionskassans reglemente äktenskap ingånget efter det delägaren fyllt 50 år, i vissa fall 55 år, icke grundlägger rätt till familjepension för vare sig änka eller barn;

att änkefru Svensson, enär äktenskapet ingåtts först då mannen fyllt 56 år, icke kan erhålla familjepension för sig själv eller makarnas dotter;

samt att bouppteckningen efter mannen utvisade en behållning av 2 955 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag och hemställer förty,

Utskottet.

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

12:o.

Förre bokhållaren vid statens järnvägsbyggnader Anders Johan Hedins änka. Under punkten 8 av propositionen nr 197 föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att förre bokhållaren vid statens järnvägsbyggnader Anders Johan Hedins änka Gertrud Elisabet Hedin, född Johansson, må från och med den 1 maj 1943 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, av trafikmedel uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Hedin var född den 26 april 1874 och avled den 11 april 1943;

att han var anställd vid statens järnvägsbyggnader under tidsperioderna 18 juli 1898—10 maj 1903 samt 7 juli 1906—31 maj 1935, då han avgick

ur tjänst med rätt till förtidspension enligt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts brev den 24 april 1931 angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa tjänstemän vid statens järnvägsbyggnader m. m.;

att han vid sin död efterlämnade änkan Gertrud Elisabet Hedin, född Johansson, vilken är född den 24 december 1896, samt två söner i ett tidigare äktenskap;

att bouppteckningen efter mannen utvisade en behållning av omkring 1 200 kronor;

att änkefru Hedin icke åtnjuter pension, enär mannen såsom tjänsteman vid statens järnvägsbyggnader icke kunnat vinna delaktighet i statens järnvägars änke- och pupillkassa;

samt att änkefru Hedins arbetsförmåga enligt läkarintyg på grund av sjukdom (organiskt hjärtfel och nervösa rubbningar) är nedsatt.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må vinna riksdagens bifall.

13:o.

Kontoristen vid statens järnvägar Valter Gottfrid Teodor Byströms änka.

I motionen II: 154 hemställer herr *Jacobson*, »att riksdagen måtte medgiva, att änkan Anna Byström, född Molin, må under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor».

Av handlingarna inhämtas,

att Byström var född den 22 januari 1864 och avled den 8 januari 1940;

att han innehaft anställning vid statens järnvägsbyggnader under tiden 2 juni 1908—31 maj 1927, då han avgick ur tjänst med en årlig pension av 1 116 kronor;

att han vid sin död efterlämnade änkan Anna Byström, född Molin den 29 april 1873, samt två söner och tre döttrar;

att den ene av sönerna är vägmästare och den andre sjukvårdare;

att av döttrarna två äro gifta och en innehar anställning såsom folkskol-lärlarinna;

att bouppteckningen efter Byström utvisade en behållning av 1 747 kronor;

samt att änkefru Byström lider av försvagad hälsa samt är oförmögen att genom eget arbete försörja sig.

I en den 12 september 1940 dagtecknad skrift anhöll änkefru Byström hos Kungl. Maj:t om pension.

Järnvägsstyrelsen tillstyrkte, att änkefru Byström beviljades ett årligt understöd av 384 kronor.

Statskontoret anförde, att då enligt ämbetsverkets uppfattning änkefru Byströms barn syntes kunna gemensamt bidra till moderns försörjning, ämbetsverket icke kunde tillstyrka bifall till framställningen.

Genom beslut den 13 december 1940 fann *Kungl. Maj:t* framställningen ej föranleda någon *Kungl. Maj:ts* åtgärd.

Under åberopande av vad statskontoret anført och den ställning *Kungl. Maj:t* intagit till förevarande pensionsfråga finner sig utskottet böra avstyrka bifall till den föreliggande motionen.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion II:154 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

II. Statens vattenfallsverks medel.

14:o.

Arbetsförmannen vid statens vattenfallsverk Karl Karlssons änka. Under punkten 9 av propositionen nr 197 har *Kungl. Maj:t* föreslagit riksdagen medgiva, att arbetsförmannen vid statens vattenfallsverk Karl Karlssons änka Anna Helena Karlsson, född Boström, må från och med den 1 februari 1943 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, av statens vattenfallsverks medel uppbära ett årligt understöd av 408 kronor, varå dyrtidstillägg icke skall utgå.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Karlsson var född den 11 september 1889 och avled på grund av skada till följd av olycksfall i arbete för statens vattenfallsverks räkning den 5 januari 1943;

att han vid sin död innehaft anställningar i statens tjänst under sammanlagt 16 år 8 månader 7 dagar, varav senast vid statens vattenfallsverks byggnadsavdelning för vattenkraftanläggningar under 10 år 3 månader 13 dagar;

att han vid sin död efterlämnade änkan Anna Helena Karlsson, född Boström, vilken är född den 3 september 1893, och en son, född år 1917;

att änkefru Karlsson i anledning av mannens frånfälle åtnjuter livränta enligt olycksfallsförsäkringslagen till belopp av 975 kronor för år, varå några tilläggsförmåner icke utgå;

att bouppteckningen efter mannen utvisade brist i boet;

samt att änkefru Karlsson enligt läkarintyg på grund av sjukdom (ledgångsreumatism) är oförmögen att genom eget arbete försörja sig.

Vattenfallsstyrelsen har hemställt, att *Kungl. Maj:t* måtte tillerkänna änkefru Karlsson ett årligt understöd till belopp, som *Kungl. Maj:t* kunde finna skäligt. Styrelsen har därvid framhållit, att, därest ifrågavarande olycksfall inträffat efter den 1 april 1943 i stället för den 5 januari samma år, 1942 års

tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare skulle ägt tillämpning å Karlsson och änkan följaktligen varit berättigad till pension enligt nämnda familjepensionsreglemente.

Föredragande statsrådet har anfört:

Med hänsyn till de föreliggande omständigheterna anser jag mig kunna förorda, att förslag förelägges riksdagen om beviljande åt änkefru Karlsson av ett årligt understöd att utgå vid sidan av den henne tillkommande livräntan från riksförsäkringsanstalten. Understödet synes mig skäligen böra fastställas till ett belopp ungefärligen motsvarande skillnaden mellan, å ena sidan, de sammanlagda förmåner av livränta och pension, som skulle hava utgått till änkefru Karlsson, därest hon varit berättigad till familjepension jämlikt 1942 års familjepensionsreglemente, och, å andra sidan, den livränta hon äger uppbära. Med denna utgångspunkt får jag föreslå, att understödet bestämmes till 408 kronor för år, varå dyrtidstillägg icke skall åtnjutas. Understödet bör bestämmas att utgå från och med den 1 februari 1943 av statens vattenfallsverks medel.

Utskottet. Med biträdande av Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Stockholm den 18 april 1944.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 39.

Reservation

vid punkten 5 (ang. pension åt byråchefen Einar Johan Ossian J:son Thulins frånskilda hustru):

av herrar *Sylwan, Johansson* i Fårekulla, *Svedman, Andersson* i Munkaljungby, *Barnekow* och *Sundberg*, vilka ansett att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Såsom av statskontorets yttrande framgår, ha i de undantagsfall, där riksdagen hittills beviljat understöd åt frånskild hustru, vars äktenskap upp-

lösts före 1936 års allmänna familjepensionsreglementes ikraftträdande den 1 juli 1937, understödsfrågorna förelagts riksdagen av Kungl. Maj:t. Däremot har det hittills icke förekommit, att riksdagen på hemställan av enskild motionär bifallit framställningar av här föreliggande art. Även om ömmande skäl kunna anses tala för en välvillig behandling av det i de nu väckta motionerna framställda yrkandet, finner utskottet det icke vara tillrådligt att hittillsvarande ordning för behandling av frågor av detta slag frångås. Ett positivt beslut på grundval av ett i motionsväg väckt yrkande måste otvivelaktigt medföra mera omfattande konsekvenser än om beslutet grundas på en kunglig proposition, i vilken prövats såväl förutsättningarna för understöd som understödets storlek.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att förevarande motioner I: 70 och II: 303 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda».
